

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

נשא

עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא"

שיחות קודש
מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה
מאה ושש עשרה שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' אלי' מיכל ב"ר מרדכי לייב ע"ה האפט
נפטר ביום י"ג סיון ה'תשל"ב
וזוגתו הרבנית מרת שרה איידלא בת ר' משה ע"ה האפט
נפטרה ביום כ"ף מ"ח ה'תשכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדם

הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי זוגתו מרת דאבא שיחיו
ומשפחתם שיחיו לוין

*

היי שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים מל: 753-6844 (718)

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתנו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

משיחות ש"פ נשא, י"ב סיון ה'תנש"א

– התוועדות א' וב'*

א. שייכותו של יום הש"ק זהו לזמן מתן תורתנו מודגשת בכמה ענינים:

לכל לראש – להיותו יום השבת הראשון שלאחרי זמן מ"ת, שבו נעשה העילוי והשלמות ("ויכולו") דומן מ"ת, ובפרט שיום השבת שלאחרי זמן מ"ת הוא ב"מי התשלומין" (תשלומין גם מלשון שלימות) דומן מ"ת. והדגשה יתירה בקביעות שנה זו, שזמן מ"ת חל ביום ראשון בשבוע, ויום השבת שלאחרי הוא י"ב סיון – שכיון שסיום הוותם ("הכל הולך אחר ההיתום") ימי התשלומין חל ביום השבת, נעשה בו העילוי והשלמות דומן מ"ת ודכל ימי התשלומין שלו.

ושייכות זו מודגשת גם בפרשת השבוע – פרשת נשא:

„נשא את ראש” – שעיקר ושלמות הענין דנשיאת ראש בעבודת האדם היא ע"י לימוד התורה, ולא עוד אלא שע"י

* לפני השקיעה היתה התוועדות (נוספת) פתאומית. – כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה, וצוה לבגן „בני היכלא". לאחרי השיחה הראשונה צוה לבגן (עשרת) ניוגוני רבותינו נשיאינו. ובסיום התוועדות (לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה) חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א מ"כוס של ברכה" (וראה לקמן סי"ג). המו"ל.

1) נוסף על השייכות הכללית דיום השבת למתן תורה – כמארו"ל (שבת פו, ב) „דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל" (וראה תו"א יתרו ע, ג. ויקהל פח, א ואילך. ובכ"מ).

2) מעלת השבת שלאחרי מ"ת לגבי השבת דמ"ת עצמו – ראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 49 ואילך.

3) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, א. אוה"ת ע"פ. ועוד.

4) ראה לקו"ת ראה ל, רע"ג. ובכ"מ.

5) ברכות יב, א.

נעשית גם ההתנשאות דכל הגוף (ועד להרגל), היינו, שגם עבודתו בעולם (הן בקיום המצוות והן בעניני הרשות באופן ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו") היא באופן של התנשאות.

ויש לומר שענין זה מרומז בדיוק הלשון „נשא את ראש בני גרשון גם הס", „כמו שצויתך על בני קהת" – שע"י הנשיאת ראש דבני קהת, נושאי הארון, שזהו"ע דלימוד התורה, נעשית גם ההתנשאות דבני גרשון, נושאי היריעות וכו', שקשור עם שאר עניני העבודה, כולל גם בירור העולם.

ועד"ז מודגשת השייכות למ"ת בהתחלת הלימוד דפרקי אבות ביום השבת שלאחרי זמן מ"ת¹⁰:

נוסף על לימוד מסכת אבות בשבתות שבין פסח לעצרת, הכנה לזמן מ"ת, מתחילים עוה"פ לימוד מסכת אבות בשבת שלאחרי זמן מ"ת, תוצאה מזמן מ"ת – „משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו' והעמידו תלמידים הרבה", הדגשת הענין דנתינת התורה ולימודה ע"י כאו"א

6) אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

7) משלי ג, ו. וראה רמב"ם שם. שו"ע אדה"ז אר"ח סקני"ו ס"ב.

8) פרש"י עה"פ.

9) „לפי שהי' קהת טוען הארון ששם התורה הקדימו הכתוב לגרשון, שבתחלה אמר נשא את ראש בני קהת, ואח"כ אמר נשא את ראש בני גרשון וגו'" (במדב"ר ריש פרשתנו).

10) כמ"ש רבינו הזקן בסידורו ש"ש נוהגין כך כל שבתות הקיץ. – וכ"ה מנהג חב"ד, כמודגש מרבנותינו נשיאינו שכו"כ מאמרי דא"ח בשבתות הקיץ מתחילים במאמר המשנה בפרקי אבות שלומדים באותו שבת.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה, שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו".

וההסברה בזה - שכן היא המציאות באמת¹⁷, שבכל יום מתחדש הענין דמ"ת ע"י הקב"ה, כמודגש בנוסח ברכת התורה: „נותן התורה" לשון הוה¹⁸, ע"ד ובדוגמת (ובמכ"ש וק"ו) התחדשות הבריאה בכל יום¹⁹, כמ"ש²⁰ „המתחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", ועאכו"כ²¹ בנוגע להתחדשות דנתינת התורה, דכיון שבריאת העולם היא ע"י התורה, כמאמר²² „אסתכל באורייתא וברא עלמא", צ"ל תחילה התחדשות בתורה, ועי"ז נעשית גם התחדשות הבריאה.

וכללות ההתחדשות דמ"ת על כל השנה כולה נעשית בזמן מ"ת, ומהתחדשות כללית זו נמשכת ההתחדשות הפרטית בכל יום - כמו בהתחדשות הבריאה, שבראש השנה נעשית כללות התחדשות הבריאה על כל השנה כולה, ומהתחדשות כללית זו נמשכת ההתחדשות הפרטית בכל יום.

ומזה מובן גם בנוגע להתחדשות דתורה אצל האדם, „שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו", שלימוד

מישראל עד סוף כל הדורות.

ובהמשך הפרק עד לסימו וחותמו מודגשת גם הפעולה דקבלת ולימוד התורה גם בנוגע לעבודה דבירור העולם - „על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים"¹¹, ו„על שלשה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום"¹².

ומזה מובן שמזמן מ"ת וימי התשלומין עד לסיימם וחותמם בשבת פרשת נשא, - שאז מתחדש כללות הענין דמ"ת ככפעם הראשונה, ובאופן של הוספה משנה לשנה¹³ - צ"ל אצל כאו"א מישראל התחדשות והוספה בכל עניני תומ"צ, בג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד, כמרומו בלשון הכתוב¹⁴ „בחודש השלישי", שבשלת הקוין דתורה עבודה וגמ"ח („שלישי") צ"ל התחדשות („חודש"), ועי"ז נעשית גם התחדשות בעמידת וקיום העולם בזמן מ"ת (כדרשת חז"ל¹⁵ „מאי דכתיב¹⁶ ארץ יראה ושקטה . . בתחילה יראה ולבסוף שקטה . . שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין").

ב. וביאור הענין:

על הפסוק¹⁴ „בחודש השלישי גו' ביום הזה גו'", מפרש רש"י „לא הי' צריך

(17) דאל"כ לא היתה תורת-אמת מצווה לאדם שיהיו דברי תורה חדשים עליו כאילו היום ניתנו.

(18) של"ה כה, א. לקו"ת תוריע כג, א. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א ע' קעה. וש"נ.

(19) בהבא לקמן - ראה גם ד"ה אנכי ה' אלקיך תשמ"ט פ"ב (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קעה) ואילך, ובהנסמן שם.

(20) נוסח ברכת יוצר.

(21) להעיר מהשקו"ט בזה בסה"מ תש"ה ע' 185

ואילך. ואכ"מ.

(22) זור ח"א קלד, סע"א. ח"ב קסא, ריש ע"ב.

ח"ג קעה, א.

(11) משנה ב.

(12) משנה יח.

(13) ע"ד המבואר בתניא אגה"ק (סי"ד) בנוגע לר"ה ש, בכל שנה ושנה יורד ומאיר . . אור חדש ומחודש . . עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה, ומזה מובן גם בנוגע לזמן מ"ת (ובמכ"ש וק"ו, כיון שהתחדשות בעולם נעשית ע"י ההתחדשות בתורה, כדלקמן ס"ב).

(14) יתרו יט, א.

(15) שבת פח, א. וש"נ.

(16) תהלים עז, ט.

לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל
נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה
וזוגתו מרת טשארנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל
נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל
* * *

לעילוי נשמת

ר' גדלי' חנוך ב"ר פינחס ע"ה סניידער
נפטר ביום כ"ד אדר שני ה'תשל"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

וזוגתו מרת חנה בת רייזל תחי' סניידער
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י חתנם ובתם

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

התורה יהי' מתוך חיות ותענוג (לא יהי' בעיניך כדיוטגמא ישנה כו' אלא כחדשה שהכל רצין לקראתה²³) – שהנתינת-כח להתחדשות החיות והתענוג בתורה בכל יום, היא, מהתחדשות החיות והתענוג בתורה בזמן מ"ת.

ג. וצריך להבין תוכן ההתחדשות דמ"ת בשבת שלאחרי זמן מ"ת:

ע"פ האמור לעיל ישנם ב' ענינים בהתחדשות דמ"ת: (א) כללות ההתחדשות דמ"ת שנעשה בזמן מ"ת, (ב) ההתחדשות הפרטית דמ"ת בכל יום שנמשכת מהתחדשות הכללית בזמן מ"ת.

אבל, מהדגשת הענין דמ"ת בשבת שלאחרי מ"ת (בפרשת השבוע ובפרקי אבות, כנ"ל ס"א), משמע, שבשבת שלאחרי מ"ת יש חידוש נוסף בכללות הענין דמ"ת שלכן: (א) קורין בו „נשא את ראש" – נשיאת ראש בערך (שלימות) ההתחדשות שבזמן מ"ת, (ב) ועד שמתחילים עוה"פ „משה קיבל תורה מסיני" – מ"ת חדש בערך להתחדשות שבזמן מ"ת.

וצריך להבין: מהו החידוש הנוסף (מלבד ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת וההתחדשות הפרטית שבכל יום) שנעשה בשבת שלאחרי זמן מ"ת, שבגלל זה מדגישים בו ביותר הענין דמ"ת?

ד. ויש לבאר זה בהקדם ענין נוסף בהתחדשות דמ"ת – חידוש (לא רק התחדשות) בתורה עצמה:

ידוע²⁴ שאף שבמ"ת ניתנו כל עניני התורה כולה, לא רק עשרת הדברות, אלא

(23) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח ס"א ס"ב.

(24) ראה לקו"ש ח"ט ע' 252 ואילך. וש"נ.

גם תורה שבכתב כולה, ביחד עם פירושה בתורה שבעל פה כולה, כולל גם כל עניני התורה שנתגלו ונתחדשו במשך כל הדורות עד לדורנו זה, כמארו²⁵ „אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמר למשה מסיני" – ה"ז באופן שבמ"ת ניתנו בעיקר כללי התורה, ומהם ועל ידם צריכים לגלות ולהוציא ריבוי פרטי הענינים שבתורה, ועד שפרט זה שנתגלה ע"י תלמיד ותיק הוא חידוש שלו (תלמיד ותיק עתיד לחדש), שנקרא על שמו²⁶, ונאמר בשם אומר²⁷.

ועוד והוא העיקר – שבמ"ת ניתנו גם עניני התורה שיתגלו לעתיד לבוא, תורתו של משיח שילמד את כל העם²⁸ (שהרי מ"ת הו"ע חד-פעמי, ולא יהי' עוד הפעם מ"ת²⁹), אלא שענינים אלה הם בהעלם, ועד כדי כך, שהתגלותם לעתיד לבוא היא בבחינת „תורה חדשה (שאינה יכולה להתגלות ע"י מקבלי התורה, תלמיד ותיק, כי אם ע"י „נותן התורה") מאתי תצא"³⁰, שהיא באי-ערוך לגמרי לתורה שמתגלית בזמן הזה ע"י מקבלי

(25) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ו. ועוד.

(26) נוסף לכך שע"י הלימוד כשלעצמו (גם ללא חידוש) נקראת „תורתו", „נקראת על שמו" (ראה קידושין לב, ריש ע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א).

(27) להעיר ש„האומר דבר בשם אומר" הוא מהדברים שהתורה נקנית בהם (אבות פ"ו מ"ו). וראה לקמן ס"ה.

(28) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. ועוד. לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.

(29) המשך תרס"ו ע' כג. ועוד.

(30) ראה ישעי' נא, ד: „כי תורה מאתי תצא", ובויק"ר פ"ג, ג: „תורה חדשה מאתי תצא, חידוש תורה מאתי תצא". – נתבאר בארוכה בשיחת יום ב' דהג השבועות (סה"ש תנש"א ע' ח"ב 566 (לעיל ע' 177) ואילך).

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים
נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת דבורה בת אסתר תחי' נסים
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים
ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים
ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

* * *

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן
נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת רבקה לאה בת יוכבד תחי' קרמרמן
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים
ר' נחום יוסף שיחיו קרמרמן

ר' גרשון שמואל וזוגתו מרת רונית שיחיו קרמרמן
ר' מרדכי יצחק וזוגתו מרת גיטל שיחיו אפסל

דוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר¹⁵⁸ כוסי רוי, בגימטריא הכי הוי¹⁵⁹].

יד. והמעשה הוא העיקר¹⁶⁰:

כיון שיום השבת שלאחרי זמן מ"ת, פרשת נשא, דשנת אראנו נפלאות, הוא הזמן הכי מוכשר ומסוגל להתגלות ד, תורה חדשה מאתי תצא" - מובן שההוראה למעשה לפועל שהזמן גרמא היא בהכנה (מעין ודוגמא ומביאה בפועל ממש) לקיום היעוד, "תורה חדשה מאתי תצא".

ובפשטות - התחדשות והוספה בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג עד שמחדש חידושים בתורה, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להפעולה על הוולת, העמידו תלמידים הרבה, כידוע ש, כל איש ישראל יכול לגלות תעלומות חכמה ולחדש שכל חדש בתורה, הן באגדות הן בנגלה הן בנסתר, כפי בחי' שרש נשמתו, ומחוייב בדבר³⁴, כולל ובמיוחד - התחדשות והוספה בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, מעין ודוגמא ו, "טעימה" מתורתו של משיח (, טועמי' חיים זכו¹⁶¹), שלכן עי"ז מזרזים וממהרים ופועלים ביאת דוד מלכא משיחא¹⁶².

(158) תהלים כג, ה.

(159) ובהמשך לזה (לאחרי תפלת ערבית, הבדלה וחלוקת כוס של ברכה) - קידוש לבנה, שהם עתידים להתחדש כמותה" (סנהדרין מב, א) בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא; וסעודת מלוה מלכה - , סעודת דוד מלכא משיחא" (סידור הארז"ל במקומו. ועוד).

(160) אבות פ"א מ"ז (בגימט' טוב) - שלומדים בשבת זה.

(161) ראה לקו"ש ח"כ ע' 173. וש"נ.

(162) אגה"ק דהבעש"ט - כש"ט בתחילתו.

וכדאי ונכון ביותר שכאו"א יקבל על עצמו שנוסף על אמירת פרקי אבות (, מילי דחסידותא¹⁶³) בכל שבת משבתות הקיץ, יוסיף וילמד בעיון משנה אחת (לכל הפחות) עם הפירושים דמפרשי המשנה, כל חד לפום שיעורא דילי'.

טו. ויה"ר שמהדיבור וקבלת החלטה טובה בהנ"ל נבוא תיכף ומיד להתגלות ד, תורה חדשה מאתי תצא", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

ו, משה (ש, קיבל תורה מסיני) ואהרן (שידליק המנורה בביהמ"ק) עמהם¹⁶⁴, והבעש"ט וכל רבותינו נשיאינו עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר עמהם, ביחד עם כל צדיקי ונשיאי ישראל וכל בני (, ועמך כולם צדיקים" בדורות שלפנ"ו, ש, הקיצו ורננו שוכני עפר¹⁶⁵, ביחד עם כל בני שבדורנו זה, נשמות בגופים ללא הפסק בינתיים,

וכולם יחדיו שומעים ה, תורה חדשה (שמאתי תצא", בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, בהר הקודש, בבית המקדש ובקדש הקדשים - , מעל הכפורת אשר על ארון העדות מבין שני הכרובים¹⁶⁶.

ועוד והוא העיקר - תיכף ומיד, "מיד" ר"ת משה ישראל (הבעש"ט, שכשיפוצו מעינותיו הוצה קא אתי מר) דוד מלכא משיחא, וכפשוטו ממש, באופן של ממשות, למטה מעשרה טפחים, ממש ממש.

(163) ראה ב"ק ל, א.

(164) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד - פסחים

קיד, סע"ב.

(165) ישע"י כו, יט.

(166) סיום וחותם פרשתנו.

לעולם" - , שנאמר³⁶ ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי" [ש, אכתי עבדי אחשורוש אנן³⁷ (אלא שע"ז מזרזים וממהרים ומביאים את הגאולה האמיתית והשלימה³⁸), וטעם הדבר - כיון שגם הגאולה בתורה אינה בשלימותה, שהרי גם לאחרי שה, תלמיד ותיק" (שבכל הדורות) מגלה ומחדש ענין פרטי בתורה ישנם עוד ריבוי ענינים ש, כבושים בגולה".

ושלימות הגאולה בתורה, כשיתגלו כל הענינים שבתורה, היא, ע"י הקב"ה - , תורה חדשה (שהתגלותה אינה אלא ע"י הקב"ה) מאתי תצא", היינו, שגם הגילוי (, תצא") הוא בכחו של הקב"ה (, מאתי), שלכן יהי' הגילוי בתכלית השלימות (שלא ישאר שום ענין בהעלם), כמ"ש, ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך³⁹, "כולם ידעו אותי"⁴⁰.

ועי"ז נעשית גם ה, גאולה לעולם" בתכלית השלימות:

"עולם" הוא מלשון העלם⁴¹, ע"ש ההעלם וההסתר של החיות האלקי שבעולם, היינו, שהחיות האלקי הוא בבחינת גלות. וה, גאולה לעולם" היא שמתבטל לגמרי ההעלם וההסתר ומתגלה החיות האלקי שבעולם.

ועוד ועיקר, "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" - לא רק התחדשות דשמים וארץ שנבראו בששת ימי בראשית (כבזמן מ"ת, שנעשה קיום ועמידת העולם באופן ד, ארץ יראה

התורה, כמאמר רז"ל³¹, "תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח".

וע"י החידוש בתורה (, תורה חדשה מאתי תצא") נעשה חידוש גם בעולם - , השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה³² (, אני עושה" דייקא, ע"ד , מאתי תצא").

כלומר, נוסף על ענין ההתחדשות הן ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת והן ההתחדשות הפרטית בכל יום) שפירושה שאותו ענין שכבר נמשך בגילוי בפעם הראשונה מתחדש משרשו ומקורו עוד הפעם (באופן נעלה יותר), ישנו גם ענין של חידוש, שניתוסף דבר חדש שעד עתה לא נמשך בגילוי - הן בתורה, "תורה חדשה", ועי"ז גם בעולם, "שמים חדשים וארץ חדשה".

ה. וביאור הענין:

אמרו תז"ל³³, "כל האומר דבר בשם אומרו (אמירה שמדגישה החידוש ד, אומרו") מביא גאולה לעולם", וההסברה בזה, שהחידוש בתורה ש, מחדשים ומגלים תעלומות חכמה שהיו כבושים, בגולה" עד עתה³⁴ הו"ע של גאולה (יציאה מהגלות) בתורה עצמה³⁵, וע"י הגאולה בתורה, מביא גאולה (גם) לעולם".

אמנם, גאולה זו היא עדיין בזמן ומצב הגלות, כהגאולה דפורים [שממנה הראי ש, האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה

31) קה"ר פי"א, ח.

32) ישע"י טו, כב.

33) אבות שם.

34) תניא אגה"ק סכ"ו (קמה, א).

35) ועד לגאולה דהקב"ה כביכול, כדאיתא בגמרא (ברכות ת, רע"א), "כל העוסק בתורה אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו פדאני כו" (אגה"ק שם).

36) אסתר ב, כב.

37) מגילה יד, א.

38) ובפרט שכל עניני גאולה קשורים וז"ז -

שם גאולה עלה" (פרש"י שם יו, ב).

39) ישע"י ל, כ.

40) ירמ' לא, לג.

41) לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

ושקטה⁴²), אלא שמים חדשים וארץ חדשה, ש(עיקר) החידוש בהם הוא בהתגלות ד, "אני עושה", שהכה האלקי שמהוה את השמים וארץ מאין ליש באופן של ריחוק והבדלה ואינו מתגלה בהם (בענינם ובמעלתם)⁴³, יהי בגילוי ממש, שיהי נראה בגלוי בשמים וארץ הכה האלקי שמהוה אותם מאין ליש⁴⁴ - כח העצמות, "אני (דייקא) עושה", "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה". (ש)הוא לבדו בכחו וביכולתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש⁴⁵, שלכן יהי העולם כולו דירה לו ית⁴⁶, דירה לעצמותו, בדוגמת דירת האדם שבה מתגלה בכל עצמותו⁴⁷, ועד (בזמנים מיוחדים) בלי שום לבוש⁴⁸, ודוגמתו לעתיד לבוא, "כדכתיב ולא יכנף עוד מוריך, פי' שלא יתכסה ממך בכנף ולבוש", "אור ה' הנגלה לעתיד בלי שום לבוש" (כפי ש, כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב⁴⁹ אתה

42) ודוגמתו בזמן מ"ת בכל שנה - שעי' ההתחדשות תורה נעשה קיום ועמידה להתחדשות העולם, הן ההתחדשות הכללית ב"ה (עי' ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת) והן ההתחדשות הפרטית בכל יום (עי' ההתחדשות הפרטית דמ"ת בכל יום).

43) ראה סה"ש תנש"א ח"ב ע' 538-9 (לעיל ע' 150-1). וש"נ.

44) ועיי' ניתוסף יותר גם בענין ד, "שקטה" לאמיתתו ובשלימותו (ראה ד"ה אנכי הנ"ל פ"ה (סה"מ שם ע' קעט)).

45) תניא אנה"ק ס"כ.

46) נתחומא פרשתנו טז. ועוד. תניא פל"ו. ובכ"מ.

47) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

48) אפילו לא הלוש המוכרח לכסות כו' שלא יהי' לבו רואה כו' (ראה כתובות מח, א. שו"ע אה"ע סו"ס עז). - וראה הערה 50.

49) ואתחנן ד, לה. ובפרש"י: "פתח להם שכעה רקיעים כו' וראו שהוא יחידי כו'" (נתבאר בארוכה בלקו"ש חכ"ד ע' 36 ואילך). וראה לקמן הערה 53.

הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו⁵⁰, "ומיתרון ההארה לישראל⁵¹ יגי' חושך האומות גם כן. . ונגלה⁵¹ כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וגו'⁵²".

ו. ויש לומר, שהחידוש ד, השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה"

50) כי, בישראל - מציאותם גופא הוא (כביכול) העצמות, משא"כ כח העצמות ובעולם - ה"ז רק שהעצמות הוא המהווה אותם ומבלעדו אין שום מציאות כלל וכלל (ראה לקו"ש ח"ב ע' 75. וש"נ).

ועפ"ז יש להוסיף בהטעם שאברהם אמר לאליעזר, "שים נא ירך תחת ירכי", "לפי שהנשבע צריך שיטול בידו חפץ של מצוה" (חיי"ש כד, ב ובפרש"י). נקיסת חפץ דמילה דוקא (ולא בחפצא דקרבנות שנתפרש בתורה ענינם ומעלתם גם לפני מ"ת*), אף שזה היפך הצניעות* - די"ל שבוה מרומו שתכלית השלימות להתגלות אלקות בעולם שנעשה חפצא דקדושה הוא בישראל דוקא, כבמילה דאברהם***, "ברייתו בבשרכם לברית עולם".

ואולי י"ל, שבוה מרומו גם גילוי כח העצמות שעל ידו נעשית התהוות היש מאין, שדוגמתו בהאדם למטה כח ההולדה (בכח הא"ס), שהוא דוגמת התהוות יש מאין, שהמשכתו והתגלותו בהחפצא דמצות מילה.

51) ישעי' מ, ה.

52) תניא שם.

* כמו הקרבן דהבל, כמ"ש וישע' ה' אל הבל ואל מנחתו, "ירדה אש ולחכה מנחתו" (בראשית ד, ד ובפרש"י), וכן הקרבן דזח, כמ"ש וירח ה' את ריח הניחוח וגו' עוד כל ימי הארץ גו' לא ישבתו" (נח ח, כא"כ), ועד"ו הקרבנות דאברהם (לך לך יב, ז. יג, ד. יח), וכיון שכל ענין הקרבן הוא משמתנה מציאות להיות עולה לה', מסתבר לומר, שגם בקרבנות שלפני מ"ת ישנו הגדר דחפצא דקדושה. ועצ"ע.

וזה עיר מגודל הזהירות דאברהם בענין הצניעות, כמ"ש, הנה נא ידעתי גו', "עד עכשיו לא הכיר בה מתוך צניעות שבשניהם" (לך לך יב, יא ובפרש"י).

*** משא"כ מילת אליעזר עבד אברהם (ועפ"ז יומתק שלא השביעו במילתו הוא).

להתפלל שיתקרב קץ הגאולה", "קץ הימים" ו, "קץ הימין"¹⁴⁷, ובעמדנו בשבת שלאחרי ה, "קץ" דעצרת, שבת פרשת נשא, "נשא" (ר"ת שנת אראנו נפלאות) שב, "תנשא" - ה"ז הזמן הכי מוכשר להחידוש ד, תורה חדשה מאתי תצא", ו, השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" - לא רק בלשון עתיד, אלא בלשון הווה, ועד שברגע שלאח"ז נעשה כבר בלשון עבר, כיון ש, הנה זה בא", וכבר בא.

[והדגשה יתירה בענין זה - בעריכת התוועדות¹⁴⁸ מיוחדת (שלא ע"ד הרגיל) דכו"כ מישראל בזמן, "רעוא דרעוין", השייך ביותר לגאולה האמיתית והשלימה¹⁴⁹ (כנ"ל ס"ב), ובאופן של סעודה ממש, ובברכת המזון¹⁵⁰ (אפילו על

147) ראה אוה"ת ר"פ מקץ. וש"נ.

148) כידוע ה, "פתקא אשר משמי שמיא נחיתא" בגודל מעלתה של התוועדות חסידית, שבכחה לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל שרם של ישראל (אג"ק אדמו"ר מהור"י"צ ח"ג ע' תג).

149) ולהעיר מהשייכות למזמור צדי"ק בתהלים (המזמור דשנה זו), שסיומו והותמו, "ויהי נועם גו' ומעשה ידינו כוננהו" (שתוכנו השראת השכינה במשכן, ועד לתכלית השלימות שבוה בביהמ"ק השלישי) - ש, "נועם" הו"ע התענוג (רעוא דרעוין), שאין למעלה ממנו, ונמשך וחודר עד למטה ב, "מעשה ידינו".

150) לאחרי הקדמת ניגוני רבותינו נשיאניו (נשיאי תורת החסידות שעל ידי הפצתה חוצה קא אתי מר דא מלכא משיאה) - הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח-צדק*, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר מהורש"ב וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורניו** - תשעה*** ניגונים שבהם

* שבי' שמותיו - "צמח" ו, "צדק" (בגימטריא מנחם מענדל) הם שמותיו של המלך המשיח.

** שבי' שמותיו - "יוסף" ו, "יצחק" - קשורים עם הגאולה.

*** ששת הניגונים של נשיא חב"ד, מאדמו"ר הזקן עד אדמו"ר מהור"י"צ, וניגון שלש תנועות

אכילה שאין בה שיעור שביעה¹⁵¹) על "כוס של ברכה"¹⁵², שקשור עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כפי שמצינו בגמרא¹⁵³ בנוגע לכוס של ברכה בסיום הסעודה דלעתיד לבוא¹⁵⁴: "נותנין¹⁵⁵ לו לאברהם אינינו כוס של ברכה לברך, ואומר להן איני מברך וכו', אומר לו לדוד טול וברך, אומר להן אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר¹⁵⁶ כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא", "כסא¹⁵⁷

מסיימים קץ הגלות, ובאים לניגון העשירי, שירה העשירית דמלך המשיח.

151) שעו"ג בברכת כהנים שבפרשתנו (ו, כו) "ישא ה' פניו אליך", "וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך, והם מודקקים על עצמם עד כזית ועד כביצה" (ברכות כ, ב. וראה לקו"ת פרשתנו כו, סע"א ואילך).

152) להעיר, ש, יש אומרים שברהמ"ז טעונה כוס אפילו ביחודי* (שו"ע אדה"ו או"ח ר"ס קפב), ועאכו"כ בשלשה שמזמנים יחד, ועאכו"כ בעשרה (ומעשרה ולמעלה אפילו אלף או ריבוא) שמזכירים השם (גברך אלקינו) בברכת הזימון (שם סקצ"ב ס"א).

153) ובפרט ע"פ מ"ש בוהר (ח"ב קצ*, רע"א) "אע"ג נדשים וקטנים פטורין מן המצוות בכוס דברכה הכל חייבין, ובלבד דינדעוין לאמן מברכין, ודא היא ונהרו אליו כל הגוים" - כמ"ש לפנ"ו (קפט, סע"ב) שהפסוק (ישעי' ב, ב), "והי' באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים" קאי על כוס של ברכה (וראה לקוטי לוי"צ לח"ב ע' קלו ואילך).

154) ומעין ודוגמא לזה בזמן הזה - סעודה שלישית דשבת (ראה לקו"ש חכ"א ע' 84 ואילך. וש"נ).

155) פסחים קט, ב.

156) תהלים קטז, יג.

157) יומא ע, א.

(דהבעש"ט, המגיד ואדמו"ר הזקן) שנחשב לג' ניגונים (המו"ל).

* "אבל מנהג העולם שלא לברך על הכוס כלל ביחוד, ונכון מנהג זה ע"ד הקבלה" (שם).

* אולי "2 אותיות "קץ" - באחרית הימים".

ביהמ"ק השלישי (ש, בית תפלה יקרא לכל העמים¹³¹, ו"מציון תצא תורה"¹³²), ללמוד ה"תורה חדשה (שמאתי תצא".

יג. ובכל זה ניתוסף עליו מיוחד והדגשה מיוחדת בשבת שלאחרי מ"ת, שבת פרשת נשא, בשנה זו:

ובהקדים המדובר כמ"פ שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות אחרית הימים (נוסף על ההודעה הכללית בזמן הגמרא ש"כלו כל הקיצין"¹³³), דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כפי שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - בקשר ובשייכות להכרותו הידועה, "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹³⁴ - שבימיו (לפני עשרות שנים) סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק, "לצחצה הכפתורים"¹³⁵ ולעמוד הכן לקבלת פני משיח צדקנו¹³⁶, ועאכו"כ לאחרי ריבוי העבודה והפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מאז ועד עתה, כולל ובמיוחד השלימות דארבעים שנה (לאחרי הסתלקותו) ש, קאי איניש אדעתי דרביי"¹³⁷, "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"¹³⁸ - בודאי ובודאי שסיימו גם, "לצחצה הכפתורים", ועומדים הכן לקבלת פני משיח צדקנו.

וענין זה מודגש ביותר וביותר בשנה זו

- שנת ה'תנש"א, שסימנה מרומז בפסוקים¹³⁹, תנשא מלכותו" (דקאי על דוד ושלמה¹⁴⁰, שמלך המשיח הוא מזרעם¹⁴¹) בכל העולם כולו, והר"ת שלה, ה"ת תהי' שנת אראנו נפלאות", "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁴² - מתחיל מה"נפלאות" שכבר ראו (נוסף על אלה שיראו בעתיד, "אראנו") בפועל ובגלוי לעיני כל העמים בשנה זו, שבהם נתקיימו דברי הילקוט שמעוני¹⁴³: "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכיות אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס כו' מלך ערבי כו', ואומר להם (הקב"ה לישראל) בני אל תתיראו, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם. . הגיע זמן גאולתכם", ומאז (ובפרט בחודש ניסן, חודש הגאולה) עומדים כבר, "בשעה שמלך המשיח בא (הנה זה בא)". . ומשמיע להם לישראל ואומר עניים הגיע זמן גאולתכם".

ובפרט בעמדנו בזמן מ"ת וימי התשלומין שלו, כדאיתא בספרים¹⁴⁴ בהרמו במארז"ל¹⁴⁵, "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכס", ש, עצרת. . הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה. . דבעינן לשון אם תבעינן בעו, והוא לשון תפלה ובקשה, נמי לכס גימטריא¹⁴⁶ קץ, היינו, שאז זמן המוכשר

(139) בלק כד, ז.

(140) פרש"י עה"פ.

(141) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת סב. פיה"מ ר"פ חלק יסוד ה"ב. אגרת תימן.

(142) מיכה ז, טו.

(143) ישע"י רמז נצט.

(144) ספר מאמר מרדכי עמ"ס פסחים להרה"צ כו' הר"ר מרדכי מנדבורנא (סיגעט, תר"ס).

(145) פסחים סח, ב.

(146) א' מאופני הלימוד בתורה, כפי שמצינו בדין בזירות שבפרשתנו ש, סתם בזירות ל' יום. .

אמר קרא קדוש יהי, יהי בגימטריא תלתין הוו" (בזיר ה, א).

הנברא היא המציאות דיש האמיתי. ז. עפ"ז יש לבאר החידוש שנוסף בשבת שלאחרי מ"ת גם לגבי ההתחדשות שבזמן מ"ת:

ובהקדמה - שאף שבהתחדשות דנתינת התורה בזמן מ"ת בכל שנה נכלל גם החידוש בתורה, כמו שבמ"ת בפעם הראשונה כלולים כל עניני התורה (הן החידושים שמתגלים ע"י התלמיד ותיק שבכל הדורות, והן החידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא"), יש לומר, שבפרטיות יותר מודגש החידוש בתורה בשבת שלאחרי זמן מ"ת, הן בנוגע לחידושים שיתגלו ע"י מקבלי התורה (תלמיד ותיק) במשך כל השנה, והן (ובעיקר) בנוגע לחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא" שיתגלה ע"י נותן התורה, וכתוצאה מזה גם החידוש בעולם, "השמים החדשים והארץ החדשה", שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא"⁵⁷, זמנם כל השנה כולה.

וענין זה מודגש בעניני התורה שקורין ולומדים בשבת שלאחרי זמן מ"ת, הן בפרשת השבוע (כדלקמן ס"ח), והן בפרקי אבות (כדלקמן ס"א).

ח. פרשת השבוע - פרשת נשא:

התחלת (וראש) הפרשה היא, נשא את ראש", ש, ראש" ענינו לימוד התורה, ו"נשא את ראש" (התנשאות ורוממות בה, ראש" ענינו שלימוד התורה הוא מתוך תנווג (שלמעלה מהמוחין, ועד שאין למעלה מעונג⁵⁸), שע"ז ניתוסף עליו גדול יותר בלימוד התורה (ראש"), ועד לחידוש בתורה, ועוד ועיקר - שלימות הענין דהוספה וחידוש בתורה ("נשא את ראש") לעתיד לבוא, כש"תורה,

לגבי התחדשות (קיום ועמידת) העולם בזמן מ"ת הוא בהתאם (ונעשה ע"י) להחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא" לגבי זמן מ"ת:

בזמן מ"ת, כיון שהחלק העיקרי דתורה (שיתגלה לעתיד לבוא) הי' בהעלם, היתה גם התגלות אלקות בעולם (שע"ז נעשה קיום ועמידת העולם) באופן שהחלק העיקרי - כח העצמות שעל ידו נעשית ההתהוות מאין ליש - נשאר בהעלם⁵⁹, ולכן, אף שבמ"ת בטלה הגזירה ונעשה החיבור בין העליונים לתחתונים, שעליונים ירדו לתחתונים ותחתונים יעלו לעליונים⁶⁰, מ"מ, גם לאחרי החיבור נשאר החילוק דעליונים ותחתונים, היינו, שגדר העולם נשאר, "תחתון במדרגה. . בענין הסתר אורו ית"⁶², כיון שעיקרו (כח העצמות) נשאר בהעלם⁶³.

ולעתיד לבוא, כיון שיתגלה גם החלק העיקרי שבתורה, "תורה חדשה מאתי תצא", תהי' גם התגלות אלקות בעולם בתכלית השלימות, ללא הסתר כלל, כמ"ש, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", שיראו בגלוי שהמציאות ד"כל בשר" היא הכח האלקי שמהוה אותו מאין ליש, כח העצמות, ובמילא אין חילוק בין עליון לתחתון, כיון שענינים אחד, ובלשון הידוע⁶⁶ שמציאותו של היש

(53) ועצ"ע אם במ"ת נתגלה לפי שעה גם כח הנצמות שבהתהוות היש מאין, או שכה העצמות שבהתהוות יתגלה רק לעתיד לבוא. ואכ"מ.

(54) נתחומא וארא טו. שמו"ר פ"ב, ג. ועוד.

(55) ועפ"ז יש לבאר עוד טעם שלא נאמר במ"ת, "אנכי ה' אלקיך אשר בראתי שמים וארץ" (כהשאלה הידועה גדולי ישראל שהובאה ונתבאר בכמה מאמרי חסידות - נסמן בסה"מ

מלוקט שבעה ערה 19) - כיון שכה התהוות הבריאה מאין ליש נשאר בהעלם (גם) לאחרי מ"ת.

(56) ראה ביאורה"ז לאדהאמ"צ בשלח מג, ג.

(57) נוסח, "אני מאמין" הנדפס בסידורים וכו'.

וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

(58) ספר יצירה פ"ב מ"ד.

ובכ"מ.

חדשה מאתי תצא, טעמי תורה, בחי' התענוג שבתורה.

ויש להוסיף, שאף שבהמשך הכתוב נאמר, „נשא את ראש בני גרשון גם הם גוי“, ששייך לשבט לוי דוקא, הרי, לעתיד לבוא יהי ענין זה אצל כל בני, כפס"ד הרמב"ם⁵⁹, „לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש . . . אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' . . . ופרק מעל צוארו עול חשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם, ה"ז נתקדש קדש קדשים“, ולעתיד לבוא יהי כן מעמד ומצבם של כל בני, כפס"ד הרמב"ם בסיום וחיותם ספרו ש„באותו הזמן . . . לא יהי עסק כל העולם (ועאכ"כ בני) אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו כל ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו“.

וענין זה מודגש גם בפרשת נזיר שבהמשך פרשת נשא:

בדיני נזירות מודגש הענין ד„אחכה לו בכל יום שיבוא“ ע"פ הלכה: „האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא בו . . . אסור לעולם⁶⁰, כיון שכל יום הוא בגדר „יום שכן דוד בא בו“, בלשון הוה, „הנהי' זה (המלך המשיח) בא“⁶².

(59) הלי' שמיטה ויובל בסופן.

(60) רמב"ם הלי' נזירות פ"ד ה"א (מעירובין מג, ב).

(61) שה"ש ב, ח ובשה"ר עה"פ.

(62) להעיר מהשייכות דוד מלכא משיחא לשמואל ש„נזיר עולם היי" (רמב"ם שם פ"ג הט"ז) - עליו התפללה הנה בנבואתה, ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו* (ש"א ב, יו"ד), דקאי על דוד

(* ולהעיר שבלקו"ת פרשתנו (כה, ב ואילך) ישנו ד"ה ה' יחזו מריבו וגו', ובו מובא כל הפסוק עד (ויתן עוז למלכו גו'.

ומזה מוכן שגם הענין ד„תורה חדשה מאתי תצא“ („נשא את ראש“ בתכלית השלימות לאחר הקדמת הפרישות מעניני העולם (נזירות) בתכלית השלימות) אינו בגדר עתיד („תצא“, בלשון עתיד), אלא בגדר הוה („תורה חדשה מאתי יוצאת“), ועד שברגע שלאח"ז נעשה כבר בגדר עבר („תורה חדשה מאתי יצאה“).

ט. וגם החידוש בעולם, „השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה“ (שנעשה ע"י החידוש ד„תורה חדשה מאתי תצא“, „נשא את ראש“ בתכלית השלימות) - מרומז בפרשת נשא:

בהתחלת הפרשה מדובר אודות המנין דבני גרשון ובני מררי „לראות כמה יש שהגיעו לכלל עבודה“⁶³, „לעבוד ולמשא“⁶³, „עבודת משא“⁶⁴, נשיאת היריעות והקרשים כו' בעת המסעות במדבר⁶⁵; ובסיום הפרשה מדובר אודות שלימות המשכן עצמו, „ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן גו“⁶⁶, ובהמשך לזה הנוכת המזבח, „זאת הנוכת המזבח ביום המשח אותו“⁶⁷, „זאת הנוכת המזבח

מלכא משיחא*** שנמשח ע"י שמואל (מפרשים עה"פ).

(63) ד, כד.

(64) שם, מז.

(65) ועד"ז בהמשך הפרשה ע"ד העגלות שהביאו נשיאי ישראל בחנוכת המשכן והמזבח, „קח מאתם גו' ונתתה אותם אל הלויים איש כפי עבודתו . . . שתי העגלות . . . לבני גרשון . . . ארבע העגלות . . . לבני מררי“, „שהי' משא בני גרשון קל משל מררי שהיו נושאים הקרשים והעמודים והאדנים“ (ז, ה"ח ובפרש"י).

(66) ז, א.

(67) שם, פד.

** ובביאור הגר"א: „ויתן עוז למלכו זה משיח בן יוסף . . . וירם קרן משיחו זה משיח בן דוד“.

תורה ודהעולם, עכצ"ל, שביום השבת מודגשת בעיקר (ההכנה להחידוש דלעתיד לבוא, „תורה חדשה מאתי תצא“ ו„השמים החדשים והארץ החדשה“.

וגם אחדותם של ישראל שמצד גילויי בחי' היחידה - בחינתו של משיח שעל ידו נעשה החידוש תורה ודשמים וארץ - מודגשת ביום השבת, שבו צריכים „להקהיל קהלות . . . להכנס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים“¹²⁵, ובהדגשה יתירה בהקהלת קהלות בזמן המנחה, „רעוא דרעוין“, בחי' פנימיות ועצמות התענוג, ודוגמתו בנפש - בחי' היחידה, שלמעלה מההתחלקות דכחות הנפש, הן כוחות פנימיים והן כוחות מקיפים, ולכן מאחדת נמשכת וחודרת בכלם, עד לבחי' העקב שברגל¹²⁶, ועל ידה נעשית גם האחדות עם רבים מישראל¹²⁷ („להקהיל קהלות“), עד לשלימות האחדות דכל בני - „ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל“¹²⁸, „עוד אקבץ עליו לנקבציו“¹²⁹, ובאופן שנעשים „קהל גדול“¹³⁰, וכולם יחד נכנסים לבית-הכנסת ובית-מדרש העיקרי -

שיר ליום השבת¹¹⁵, „מזמור שיר לעתיד לבוא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים“¹¹⁶, וכמ"ש בברכת המזון דיום השבת, „הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים“, ובפרט ביום השבת לאחר הצות, זמן המנחה, „רעוא דרעוין“¹¹⁷, „בחי' פנימיות הרצון ופנימיות התענוג“, „עצמות התענוג ממש“¹¹⁸, וסעודה שלישית¹¹⁹, „גחלה בלי מצרים . . . כיעקב שכתוב בו“¹²⁰ ופרצת גו“¹²¹, שקשור עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי („כיעקב שקראו בית“) - יש לומר, שההתחדשות דתורה ודהעולם ביום השבת קשורה עם החידוש בתורה ובעולם לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים - „תורה חדשה מאתי תצא“ ו„השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה“¹²².

וענין זה מודגש ביותר ביום השבת שלאחר מ"ת - דכיון שבזמן מ"ת שבשבוץ זה¹²⁴ היתה כבר ההתחדשות

(115) תהלים צב, א.

(116) תמיד בסופה.

(117) זח"ב פח, ב.

(118) המשך תרס"ו ע' תקמה.

(119) התוועדות הב' (המו"ל).

(120) ויצא כח, יד.

(121) שבת קיח, סע"א ואילך. וראה זהר שם שענין זה שייך (בעיקר) לסעודה שלישית. (122) פסחים פח, א. וראה לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.

(123) „מאתי“ דייקא, „אני“ דייקא - כמודגש במיוחד ברעוא דרעוין, „בחי' עצמות התענוג ממש . . . והיינו בחי' עצמות אי"ס שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע“ (המשך תרס"ו שם).

(124) משא"כ בנוגע להתחדשות דכל שבת ביחס להתחדשות השבת שלפניו - שבכל שבוע חוזרים ונשנים כל הענינים דשי"ב, שלכן אומרים בכל שבוע „היום יום ראשון בשבת“, יום שני וכו' עד יום השבת, אף שכבר עברו רבבות ימים משי"ב (ראה לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ).

(125) שו"ע אדה"ז או"ח סר"צ ס"ג (מיל"ש ר"פ ויקהל).

(126) ועד לעקב שברגל כפשוטו - „שמועה טובה תדשן עצם“ (משלי טו, ל), כדאיתא בגמרא (גטין נו, ב) ע"ד התרחבות העצם שברגל מצד התענוג.

(127) וע"ד מ"ש (תהלים נה, יט) „פדה בשלום נפשי גו' כי ברבים היו עמדי“ [כידוע שעיקרו ושלמותו יהי' בביאת המשיח (ראה שער התפלה לאדהאמ"צ נו, א)] - שהפדי' בשלום דכאו"א מישראל בעבודתו הפרטית („נפשי“ דייקא) היא מצד בחי' היחידה שבנפש (שם נה, ג), וקשור גם עם הרבים, „כי ברבים היו עמדי“.

(128) ישע"י כו, יב.

(129) שם נו, ה.

(130) ירמ"י לא, ז.

„משה קיבל . . ומסרה כו", שנעשית תורתו של כאו"א ממקבלי התורה עי"ז שלומדה ומחדש בה.

ועוד ועיקר – ההוספה והחידוש ע"י נותן התורה לעתיד לבוא, „תורה חדשה מאתי תצא", כמודגש (א) בהקדמה ל„משה קיבל תורה מסיני" במשנה „כל ישראל יש להם חלק בעולם הבא"¹⁰⁴, דקאי על עולם התחי"ת¹⁰⁵, שמוזה מובן שעיקר ההדגשה דמ"ת היא על התורה דלעתיד לבוא, „תורה חדשה מאתי תצא", (ב) והחתימה (לאחרי אמירת הפרק) במשנה „רצה הקב"ה לזכות את ישראל כו' שנאמר¹⁰⁶ ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר"¹⁰⁷, שעיקר ושלמות הלימוד ד„יגדיל תורה ויאדיר"¹⁰⁸, שאינו בשביל לידע את המעשה אשר יעשון¹⁰⁹, אלא באופן ד„דרוש וקבל שכר"¹¹⁰, הוא, ב„תורה חדשה מאתי תצא".

וכיון שלימוד התורה („משה קיבל תורה מסיני") הוא באופן ד„תורה חדשה מאתי תצא", ה"ז נמשך וחודר גם בעמידת וקיום העולם, „העולם עומד ו„העולם קיים" – שניתוסף בזה החידוש ד„השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה".

וגם אחדותם של ישראל שמצד גילוי

בחי' היחידה – בחינתו של משיח שעל ידו נעשה החידוש דתורה ודשמים וארץ – מודגשת בהקדמה והחתימה לאמירת פרקי אבות: (א) „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר¹¹¹ ועמך כולם צדיקים וגו'" – ענין השוה בכל ישראל מצד עצם נשמתם, בחי' היחידה, (ב) „יגדיל תורה ויאדיר" – התאחדות ב' הקצוות דלימוד התורה ולומדי התורה, מהגדול שבגדולים שלימודו באופן ד„יגדיל תורה ויאדיר", „דרוש וקבל שכר", עד לקטן שבקטנים שלומד אצל מלמד תינוקות שיש טובים ממנו, ויכולים לפתוח בית ללמד תינוקות בצדו כדי שהתינוקות יבואו אליו, משום „יגדיל תורה ויאדיר"¹¹².

יב. ויש להוסיף ולבאר השייכות ההחידוש בתורה („תורה חדשה מאתי תצא") ובשמים וארץ („השמים החדשים והארץ החדשה") בשבת שלאחרי זמן מ"ת – גם מצד ענינו של יום השבת (שלאחרי מ"ת):

ענינו של יום השבת – ש„נקבע בלבבינו אמונת חידוש העולם כי ששת ימים עשה ה' וכו"¹¹³, ע"י המנוחה והשביתה מעניני העולם, וההתעסקות בעניני קדושה, ובפרט בלימוד התורה, ששייך במיוחד ליום השבת, „דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל"¹¹⁴. ויש לומר, שע"י ההתחדשות דתורה ביום השבת, נעשית גם התחדשות העולם, כמאמר „אסתכל באורייתא וברא עלמא".

וע"פ הידוע שיום השבת קשור עם הגאולה, כמודגש בשירו של יום, „מזומר

(111) ישע"י ס, כא.

(112) רמב"ם הל' ת"ת ספ"ב.

(113) חינוך מצוה לא.

(114) כני"ל הערה 1.

בפרשתנו⁷⁷ „ושמו את שמיי", „יברכום בשם המפורש"⁷⁸ – תתגלה ותחדור בכל העולם כולו, כמ"ש⁷⁹ „ביום ההוא יהי ה' אחד ושמו אחד", „כשם שאני נכתב כך אני נקרא"⁸⁰, כיון שהעולם כולו יהי דירה לו ית' (בדוגמת המשכן והמקדש)⁸¹.

וכללות הענין דדירה לו ית' בתחתונים, שהעולם נעשה דירה לעצמותו, ע"י התגלות כה העצמות שמהוה מאין ליש – הו"ע ד„השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", שעיקר החידוש הוא בהתגלות ד„אני עושה" (כנ"ל ס"ה).

י. ויש להוסיף, שבפרשת נשא מרומזת גם דרך העבודה שעל ידה באים להחידוש ד„תורה חדשה מאתי תצא" (ועי"ז גם „השמים החדשים והארץ החדשה") בימות המשיח:

ובהקדם הידוע שבכאו"א מישאל יש ניצוץ מנשמת משיח, כמרומז בפסוק⁸² „דרך כוכב מיעקב", שקאי על דוד מלכא משיחא⁸³, וקאי גם על כאו"א מישאל⁸⁴, כיון שבכאו"א מישאל יש ניצוץ מנשמת משיח⁸⁵ – בחי' היחידה, שהיא ניצוץ

אחרי המשח אותו"⁶⁸.

ויש לומר, שהשייכות דהנוכת המשכן ונשיאתו בעת המסעות במדבר לפרשת נשא, היא, ע"ד ובדוגמת נתינת התורה במדבר דוקא⁶⁹, „ארץ גו' לא ישב אדם שם"⁷⁰, כדי שגם ה„מדבר", תחתון שאין תחתון למטה ממנו, יהי משכן ומכון (דירה) לשבתו ית'⁷¹, ועד"ז בנדו"ד, שהעילוי ד„נשא את ראש" (השלימות דתורה) נמשך וחודר בעולם, שזהו תוכן הענין דעשיית המשכן לאחרי ובהמשך למ"ת, כדי שהגילוי דמ"ת יומשך ויחדור בעולם⁷².

וענין זה יהי בתכלית השלימות לעתיד לבוא – בהנוכת ביהמ"ק השלישי, „מקדש⁷³ אדני-י כוננו ידך"⁷⁴, שאו יתגלה הענין ד„בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך"⁷⁵ (כמ"ש בסיום ותותם קריאת עשה"ד בזמן מ"ת) בכל העולם כולו („בכל מקום כפשוטו), היינו, שהשלימות דביהמ"ק – ש„שם ניתן רשות לכהנים להזכיר שם המפורש בנשיאת כפים"⁷⁶, כמ"ש

(68) שם, פח.

(69) עירובין נד, א. ועוד. וראה בארוכה סה"ש תנשא"א ח"ב ע' 535 (לעיל ע' 147) ואילך.

(70) ירמ"י ב, ו.

(71) ראה לקו"ת ריש פרשתנו: „שרש טעם נסיעתם במדבר עם המשכן וכליו ה' כדי להכניע כח יניקת החיצונים ששרש יניקתם הוא במדבר דוקא . . ע"י גילוי אלקות שהי' במשכן כשנשא אותו במדבר ממילא נכנעו כו". וראה לקמן הערה 81.

(72) ראה לקו"ש חכ"א ע' 150 ואילך. וש"נ.

(73) בשלח טו, יז.

(74) להעיר מהשייכות ד„(כוננו) ידך", ג' ידנת, לג' אופני העבודה דקתה גרשון ומררי (לקו"ת פרשתנו כא, ב ואילך), שהם כנגד ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד.

(75) יתרו כ, כא.

(76) פרש"י עה"פ.

(77) ו, כו.

(78) פרש"י עה"פ.

(79) זכרי' יד, ט.

(80) ראה פסחים נ, א. וש"נ.

(81) ועד"ז בנוגע לנשיאת המשכן בעת המסעות במדבר – כמבואר בלקו"ת שם ש„תועלת הכנעה זו היתה ענין הכנה לעיל שיוכל להיות גילוי אלקות בעולם השפל שלנו, כמ"ש ונגלה כבוד ה' וגו' . . שיתגלה כבוד ה' שהוא בחי' גילוי עצמיות אלקות . . לא יסתיר שום הסתר כלל, ויהי גילוי אלקות גם בעשי' עד שיראו כל בשר כו".

(82) בלק כד, יז.

(83) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה.

(84) ירושלמי מע"ש פ"ד ה"ו.

(85) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה לקו"ש ח"ב ע' 599. 692. ועוד.

מבחי' היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו⁸⁶, ולכן, ע"י גילויי בחי' היחידה שבכא"א מישראל מזוים וממהרים ופועלים הגילויי דבחי' יחידה הכללית בביאת משיח צדקנו, שאו יהי הגילויי ד, תורה חדשה מאתי תצא, פנימיות התורה, בחי' היחידה שבתורה⁸⁷, ועי"ז גם, השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה, גילויי בחי' היחידה בכל העולם כולו, "יחידו⁸⁸ של עולם"⁸⁹.

ויש לומר, שענין זה מרומז בהתחלת וסיום פרשת נשא:

בהתחלת פרשת נשא - בהמנין דבניי [נשא את ראש בני גרשון גם הם גויי, ששייך גם להמנין דכל בניי כפי שהם בדרגת שבט לוי, כפס"ד הרמב"ם, לא שבט לוי בלבד אלא כו' כל איש ואיש כו" (כנ"ל ס"ח)], כי, מנין בניי הוא מצד ההתקשרות העצמית עם הקב"ה (מתוך חיבתו לפניו מונה אותם כל שעה⁹⁰) שהיא בשוה אצל כל בניי (שלכן הגדול במדרגה אינו נחשב יותר מא' והקטן במדרגה אינו נחשב פחות מא') - מצד

86 רמ"ז לוח"ב מ, ב, ולוח"ג רס, ב, וועד.
87 ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות.

88 ראה תניא ספ"ג, ובכ"מ.
89 ויש לומר, שגם המשכת וגילויי בחי' היחידה בעולם מרומזת בשם, "כוכב" (שמו של משיח, ושמו של כא"א מישראל מצד ניצוץ משיח שבו) - כ"ו כ"ב, כ"ו הוא הגימטריא דשם הוי', מלשון מוהו (וח"ג רנו, סע"ב, ועוד), וכ"ב הם כ"ב אותיות התורה שעל ידם נעשית ההתהוות, כמ"ש (נחמי" ט, ו), ואתה מחי' את כולם, "א"ת מחי' אלא מהוה, הדיינו יש מאין, ואתה הן בחי' האותיות מאל"ף ועד ת"י, והה"א היא ה' מוצאות הפה מקור האותיות" (תניא שעוה"א פ"ב), שבוה מרומז המשכת וגילויי היחידה (בחי' "כוכב") בעולם (כ"ו כ"ב).
90 פרש"י ר"פ במדבר.

היחידה שבישראל (בנפש), כמו קדש קדשים (בחי' היחידה ש)במקום.

ועפ"ז יש לבאר בעומק יותר הדגשת אחדותם של ישראל במתן-תורה, כמ"ש "בחודש השלישי גוי' ביום הזה באו מדבר סיני גוי' ויחן שם ישראל", "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד"¹⁰¹, שלכן "אמר הקב"ה הרי השעה שאתן להם את תורתי"¹⁰² - שהאחדות שמצד בחי' היחידה, קשורה במיוחד עם תורתו של משיח, פנימיות התורה, בחי' היחידה, שניתנה (בהעלם) במ"ת. ויש לומר, שענין זה מודגש יותר בשבת שלאחרי מ"ת, שאחדותם של ישראל שמצד בחי' היחידה שמודגשת בפרשת השבוע (כנ"ל בארוכה), היא, הכנה להתגלות תורתו של משיח שבהוספה ולאחרי הגילויי דמ"ת (שבת שלאחרי מ"ת), "תורה חדשה מאתי תצא"¹⁰³.

יא. ונוסף על הדגשת הענין ד, תורה חדשה מאתי תצא" בפרשת השבוע שקורין בשבת שלאחרי מ"ת - ה"ז מודגש גם בהתחלת פרקי אבות בשבת שלאחרי מ"ת:

בביאור תוכן הענין (האמירה והלימוד) ד, משה קיבל תורה מסיני" בשבת שלאחרי מ"ת, בהוספה על קבלת התורה בזמן מ"ת - יש לומר, שעיקר ההדגשה בזה היא על ההוספה והחידוש שבתורה ע"י מקבלי התורה, כמודגש בדיוק הלשון

101 יתרו יט, א"ב ובפרש"י. וראה מכילתא שם.

102 דא"ז פ' השלום. ועוד.

103 ודוגמתו במ"ת שבכל יום - אמירת, הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" לאחרי מ"ת ביום זה בברכת התורה (נותן התורה" לשון הוה), כהכנה לתורה חדשה מאתי תצא", שכיון ש, אחכה לו בכל יום שיבוא, זמנה בכל יום.

לוי על כל י"ב השבטים, כפירוש רש"י "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו כשלא הי' עמהם בתנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות", וביחד עם זה, כיון שבאים בהמשך ובסמיכות זל"ז מודגשת גם השייכות שביניהם⁹⁶. והתיווך בזה - שמעלת שבט לוי נמשכת ותודרת אצל ואת כל בניי⁹⁷, כפס"ד הרמב"ם, לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש. . כמו שזכה לכהנים ללוים".

וענין זה נעשה ע"י גילויי בחי' היחידה, כמרומז בסיום דברי הרמב"ם, "הרי זוד ע"ה אמר⁹⁸ ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי" - ש, גורל" קאי על עצם הנשמה⁹⁹, בחינת היחידה, בחינתו של זוד מלכא משיחא, אשר, ע"י התגלות נעשה "כל איש ואיש" בדרגת (שבט לוי, לוי וכהן, ועד לדרגת) הקדושה דכהן גדול (ה"ז נתקדש קדש קדשים¹⁰⁰), בחי'

ש, נוהגין מר"ח ואילך לקרות פרשת הנשיא שהקריב בו ביום, וביום י"ג פ' בהעלותך עד כן עשה את המנורה, שהוא כנגד שבט לוי" (שו"ע אדה"ז או"ח סתכ"ט ס"א).

96 ומודגש ביותר לעתיד לבוא - שיתוסף גם, שער לוי אחד" (יחזקאל מה, לא), "עתידה ארץ ישראל שתחלק ל"ג שבטים" (ב"ב קכב, א. - ולהעיר שמספר י"ג (שרומז ל"ג מדה"ר שלמעלה מהשתלשלות) בגימטריא, אחד".

97 וי"ל שמרומז בלשון רש"י, "שאתה (אהרן, נשיא שבט לוי) מדליק ומטיב את הנרות", ו' הנרות דכללות בניי.

98 תהלים טו, ה.

99 ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' קלט ואילך. ושי"ב.

100 כמ"ש (דה"א כג, יג), "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים", והרי בהקדמה למ"ת נאמר לכל בניי, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", שפירוש, "כהנים גדולים" (יתרו יט, ו ובבעה"ט).

עצם נשמתם, בחי' היחידה.

ובסיום פרשת נשא - בהתאחדותם של כל י"ב נשיאי ישראל (שכוללים את כל בניי) שהתנדבו ובאו כולם יחדיו לחנוכת המשכן והמזבח, וגם לאחרי שהקב"ה אמר, "נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו את קרבנם גויי⁹¹", "העלה עליהם הכתוב כאילו כולם הקריבו ביום ראשון וכאילו כולם הקריבו ביום אחרון"⁹², שהתאחדות זו (לאמיתתה ובשלימותה) היא מצד עצם הנשמה, בחי' היחידה, שהיא אצל כל בניי בשוה.

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בהתחלת פרשת בהעלותך שקורין במנחת שבת זה:

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות גוי' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרתה מקשה היא" - שאף שבניי נחלקים (בכללות) לוי' סוגים, ו' מדרגות בעבודת ה', שבעת קני המנורה⁹³, מ"מ, מתאחדים כולם בהאתם, אל מול פני המנורה, ובהיותם, "מקשה זהב" (מנורת זהב כולה⁹⁴), וכאמור, ההתאחדות האמיתית דכל בניי היא מצד עצם הנשמה, בחי' היחידה.

זאת ועוד:

בהמשך והסמיכות דפרשת המנורה לפרשת הנשיאים⁹⁵ מודגשת מעלת שבט

91 ז, יא.

92 במדבר"ר פ"ד, יג (בסופו).

93 ראה לקי"ת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.

94 זכרי' ד, ב.

95 ומודגש במיוחד בהקריאה דימי חנוכה, שלאחרי שמסיימים, "זאת חנוכת המזבח גוי'" ממשיכים וקורין גם, "בהעלותך את הנרות גוי' כן עשה את המנורה" (שו"ע או"ח ר"ס תרפד), ועד"ז כאמירת פרשת הנשיאים בהתחלת חודש ניסן,